

# SZÁNTÓ

**ELŐFIZETÉSI ÁR**  
Hónapontaiban élve.  
Egy évre ..... 12  
Egy évre ..... 12  
Egy évre ..... 12  
Egy évre ..... 12  
Egy évre ..... 12  
Egy évre ..... 12  
Egy évre ..... 12  
Egy évre ..... 12  
Egy évre ..... 12  
Egy évre ..... 12

Politikai  
napilap

Megjelenik minden nap, a hóval és  
ünnepek utáni napok kivételével.  
Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
Nagyvárad, Szilágyi Dezsa-u. 8.  
A szerkesztőség kéziratok elfogadására  
vagy megbeszélésre nem  
vállalkozik.  
Előfizetések és hirdetések a kiadó  
hivatalához intézendők.

**XXIII. évfolyam 80. szám.**

**Nagyvárad**

**Csütörtök, 1917 április 5.**

## Amerika döntése küszöbön.

### Csatlakoztak az antant flottához. Az amerikai németek sorsa.

Budapest, április 4. (Saját tudósítónktól.) Washingtonból jelenti a Reuter ügynökség:

A tengerészeti minisztérium közli, hogy az Egyesült-Államok tengerészete csatlakozik az antant flottával való együttműködéshez.

Budapest, április 4. (Saját tudósítónktól.) Washingtonból jelentik: A demokrata párt vezetői elhatározták, hogy a szenátus állandó ülést tart, amíg a háberus javaslatot jóvá nem hagyják.

Budapest, április 4. (Saját tudósítónktól.) Hágából közlik a következő washingtoni jelentést:

A kongresszus szétoszlott anélkül, Wilson indítványa fölött döntött volna. Hónap ujból összeülnek. A képviselőházban 15, a szenátusban pedig 5 ellenzéki szavazatra számítanak.

Az ülés előreláthatólag 5 napig tart.

Budapest, április 4. (Saját tudósítónktól.) A Daily Mail Newyorkból jelenti: Amerika hadügyminisztere kijelentette, hogy azon amerikai német állampolgárok, akik az amerikai törvényeket hiven teljesítik, szabadok maradnak. Elismeri, hogy a német állampolgárok mindig tiszteletben tartották Amerika törvényeit.

### Elfoglaltunk egy orosz hidfőállást.

**Keleti harctér.** Budapest, április 4. (Hivatalos.) Mackensen vezértábornagy hadseregharcvonala. Nincs jelenteni való.

**József főherceg vezérezredes hadseregharcvonala.** Egy osztrák-magyar repülő Okna vidékén légi harcban lelőtt egy orosz Neuborka repülőgépet.

**Lipót bajor herceg vezértábornagy hadseregharcvonala.** A Stochod középső folyásán elfoglaltuk a toboli hidfőállást és jelentékeny zsákmányt ejtettünk. Ezen kívül sok helyen ujjáéledt a tűzérési tevékenység.

**Olasz és délkeleti harctér.** Változatlan.

Höfer.

### A franciák véráldozatai.

Berlin, április 4. A nagyfőhadparancsnok jelent:

#### Nyugati harctér.

Lenstől Arrasig tegnap le élénk volt a tűzharc. St. Quintentől nyugatra és a Somme és Oise között a franciák folytatták heves felderítő támadásaikat. Véres áldozatokkal fizették meg azt a területet, amelyet mi lépésről-lépésre adtunk fel. Lapauxnál a Saissontól északkeletre vezető út mentén erős tűzzel bevezetett francia előretörések megfiúsultak.

A Reimban és környékén észlelt tüteget erődítő munkálatokat és mozdulatokat tűz alá vettük.

Repülőink 9 ellenséges repülőgépet és 2 kötött léggömböt lőttek.

### A toboli hidfőt elfoglaltuk az oroszoktól.

#### Keleti harctér.

Lipót bajor herceg vezértábornagy harcvonala. A tenger és a Pripet között a tűzérési tevékenység több szakasszon élénk volt. A Stochod középső folyásán az oroszok által a nyugati parton tartott toboli hidfőt csapataink elfoglalták s ez alkalmal tekintélyes zsákmányt ejtettek. A Zloczew-tarnopoli vszut mindkét oldalán időnként fokozódott az ágyúharc.

József főherceg vezérezredes harc vonalán és Mackensen vezértábornagy hadseregharcvonala a helyzet változatlan.

### Repülőátmadás egy pályaudvar ellen.

#### Macedóniai front.

Csekély harci tevékenység. Repülőrajaink a vertekopi pályaudvart Vodenától

## Markovits és Weinberger cég

tavaszi újdonságai megérkeztek, nagy választékú kész felöltői, blousai, juponok, ernyők, valamint méterenkénti eladásra divatkelmék és selymek a legolcsóbb árban kaphatók.

Telefon 11-09

Nagy választék fehérneműek és vásznakban. Női szabósága a legjobb erővel dolgozik és a legmagasabb igényeknek megfelel. Pontos szolid kiszolgálás, határozott árak!

Telefon 11-09

Egyes szám ára 12 fillér.

délkeletre bőségesen bombázták. A bombázás okozta tüzet fényképezés segítségével megállapítottuk

Ludendorff, első főszállásmeister.

## A villamosvasut és a város.

### Visszaállítják a régi rendet.

A Nagyvárdi Városi Vasut az év február havában tudvalegyőleg beadványt intézett Nagyvárd városához, amelyben bejelentette, hogy tekintettel a háborús viszonyokra, mivel sem anyag, sem munkás nem áll rendelkezésre, valamint a szénhiány miatt szükséges árammegtakarításokra, egyes villamosvasuti megállóhelyeket beakar szüntetni a város körüli tanács hozzájárulását.

A város tanácsa az újítások nagyrészt elfogadta, de néhány megálló megszüntetését nem fogadta el.

A villamosvasut azonban, a Szaniszló utcái megálló kivételével, a többi általa kitüntetett megállóknál megszüntette a megállást.

Egyidejűleg újabb beadványt intézett a városnak, amelyben vitatja a tanács határozatának a helyességét s kilátásba helyezi, hogy ha a város nem engedélyezi a szóban levő megállók megszüntetését, ez ellen felsőbb helyen keres orvoslást.

Ezen újabb beadványt tegnap tárgyalta a városi tanács s úgy találta, hogy a vasutársaság negligálja a tanács határozatát. Megállapította a szerződés alapján, hogy a szerződés szerint csak közös tárgyalások után változtathatja meg az előbbi rendet, mivel pedig a tanács határozatát nem teljesítette, s önkéntesen járt el, a város tanácsa a szerződés jogaival él.

Kimondotta ezek alapján a városi tanács, hogy most már nemcsak a vasutársaság által eredetileg bejelentett és kifogásvól módosítások további foganatosítását nem engedélyezi, hanem azokat is megsemmisíti, amelyeknek engedélyezésébe a tanács belement és így a régi állapotoknak teljes visszaállítását követeli.

### Olasz tanácskozás a nemzetközi helyzetről.

Budapest, április 4. (Saját tudósítónktól.) Luganóból jelentik: A Corriere della Sera jelenti: A kormány tagjai azért utaztak a főhadiszállásra, hogy a nemzetközi helyzetet megbeszéljék és a forradalom által teremtett új helyzetről tanácskozzanak. Németország ismét azon igyekszik, hogy a békeszramlatot támogassa.

### A mexikóiak távozás az Unióból.

Budapest, április 4. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik: Az utóbbi napokban 10.000 mexikói hagyta el Amerikát.

### Az amerikai felfegyverzett hajók elindultak.

Budapest, április 4. (Saját tudósítónktól.) Newyorkból jelentik: Vasárnap 13 felfegyverzett amerikai hajó elindult az északi terület felé.

## 46-50 évesek összeírása és bemutatószeleje.

A hivatalos lap közli a honvédelmi miniszterium rendeletét az újabb összeírásokra és bemutatószelekre vonatkozólag.

A rendelet szerint összeírandók: az 1867. évtől 1871. évig bezárólag terjedő időben született népfelkelésre kötelezettek, akik az eddigi szemléken alkalmatlannak találtak, vagy alkalmasságuk folytán bevonultak, azokból később a tényleges szolgálatból elbocsájtottak, továbbá az ugyancsak ezen évfolyambeli népfelkelési tényleges szolgálat alól meghatározott vagy bizonytalan időre felmentettek (jogelméleti igazolása végett);

az 1865-1899. évfolyambeli népfelkelésre kötelezettek, akik az eddigi szemléken

megjelenni bármely okból nem jelentek meg.

Az 1893-1867. évfolyambeli, akik a katonai bizottságok által töröltettek, s a szemlén való megjelenés alól felmentettek.

A népfelkelésre kötelezettek összeírása április hó 20-ig befolyezendő.

A bemutatószeleken nem kell megjelenni: a nyilvánvalóan alkalmatlannak, elmebetegnek, lelkésznek, papi jellegű tanároknak, katonai havidíjazsoknak, akik előzőleg önként beléptek, az 1916. nov. 30-ika óta elbocsájtottaknak, háboru tartamára kinsvesett honvéd és népfelkelő orvosok és a névszerint felmentettek.

A bemutatószelek május 2-ika és május 25-ike között tartatnak meg.

## Szaszanov hű marad a cárhoz.

Budapest, április 4. (Saját tudósítónktól.) Berlinből táviratozzák: A Corriere della Sera jelenti, hogy Szaszanov a londoni követséget assal utasította vissza, hogy nem akar a cár megfizetett ellenségei közé tartozni.

## Az orosz hadsereg is szavazni fog.

Budapest, április 4. (Saját tudósítónktól.) Stokholmból jelentik: Orosz kormányának a főhadiszálláson tett látogatása alkalmával a дума választásainak megejtését is megbeszélés tárgyává tették.

Bruszilow tiltakozott a katonák megszavaztatása ellen. Választás esetén legyen az orosz hadsereg minden szavazata egységes az orosz kormány programja számára. A fő kötelesség most teljes erővel küzdeni a háboru tovább viteléért.

Stokholmból jelentik: Lap jelentések szerint a kormány — a дума végrehajtó bizottsága s a katonai és munkáspárti képviselők között folytatott tanácskozás során — kijelentette, hogy a fronton levő tisztek és katonák részére a szavazást megegedni.

A katonaság leszavazása kidolgozott rendszabályok szerint fog végbe menni.

A kormány a választások előkészítését folyamatba tette.

## Az angol király kastélya az ex-cárnak.

Budapest, április 4. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: Az angol király Miklós cárnak egy kastélyt ajánlott fel, amelyben a háboru befejeztéig tartózkodjék.

## Nikolajevits nagyherceget letartóztatták.

Budapest, április 4. (Saját tudósítónktól.) Luganóból jelentik: Pétervári lapjelentés közli:

Nikolajevits Miklós nagyherceget Livadiában letartóztatták és őrizetbe vették.

Pétervárról jelentik: Judenics János tábornok hadseregparancsban tudatta, hogy Nikolajevits Miklóstól a kormány és Alexejevics főparancsnok megbízásából a hadsereg főparancsnokságát átvette.

## A kongresszus ma vagy holnap dönt.

Budapest, április 4. (Saját tudósítónktól.) Washingtonból jelentik: A kormány mindkét házhoz határozatot küldött, amelyben kijelenti, hogy Németországgal hadiállapot áll fenn. A határozat tárgyalását mára halasztották.

Newyorkból jelentik: A Reuter-ügynökség jelentése szerint Wilson kérését a kongresszus teljesíteni fogja. Hir szerint a kongresszus ma fogja tárgyalni a javaslatot. Azt beszélik, hogy a kongresszus ezt egy vagy két napon belül elfogadja.

# A kormány az igazságügyi tisztviselőkért.

**Hadiügylet kapnak a tisztviselők. Az igazságügy-miniszter leirata. A szövetkezet megalakulása.**

Az igazságügyi alkalmazottak szokatlannul nagy számban látogatott gyűlése foglalkozott tegnap a kir. ítélőtábla I. ső emeleti üléstermében dr. Lábán Lajos kir. ítélő táblai elnök vezetése alatt az igazságügyminiszter ma leiratával, mely igazságügyi beszerző csoportok alakítására hívja fel az igazságügyi hatóságok vezetőit s a csoportok részére messzemenő támogatást helyez kilátásba. E támogatás részint közvetlenül nyújtának bizonyos kertészeti és ipari termékeknek a csoportok részére önköltségi árban való átengedésében, továbbá egyes nagyobb beszerzések céljára kamatmentes kölcsönök nyújtásában; részint közvetlen alakban nyilvánul meg a támogatás akként, hogy a beszerző csoportok törekvései az Orsz. Közéletmezesi Tanácsnál s más hasonló szerveknél nyomatákos pártfogásban részesüljenek.

Az előkészítő értekezlet javaslata körül élénk vita fejlődött ki, melynek előterében dr. Balás Elemér kir. törvényszéki elnök, másrészt Kocsán János kir. törvényszéki bíró, az előkészítő bizottság javaslatának előadója állottak.

A magas nivóju vita a körül folyt, hogy az igazságügyi beszerző csoport mily formában alakuljon meg? Egy egészen új alakulás legyen-e? avagy a már meglévő „Igazságügyi alkalmazottak és nyugdíjasok fogyasztási szövetkezetének” tovább fejlesztésével vitessék a keresést?

Frappáns hatást keltett, mikor Kocsán János előadó a dr. Balás Elemér ellenindítványával szemben az észzetartás szükségére utalt, mely oly nagy mértékben hiányzik éppen a legnagyobb intelligenciájú testületnél, hogy már legutóbb a cipész szakosztály sem állította egy önértékelő dusszázó hírlapi nyilatkozatában a bírakat nagyobb észzetartásra buzdítani, mikor a március hó elején egy a Tiszántúlnak megjelent közleményre reflektívva figyelmeztette a bírakat, általában a tisztviselőket, hogy jobb volna a sok panaszkodás helyett ha megtanulnának egy klassz észzetartani.

— Tanulni senkitől sem szégyen! — folytatta az előadó — tanuljunk tehát ha tanulni való akad — a cipészektől!

As érdekes gyűlés lefolyásáról a következő tudósítás ad számot:

Legelőször Kocsán János törvényszéki bíró terjesztette elő határozati javaslatát, mely szerint

a Nagyváradon működő igazságügyi alkalmazottak érdekeinek hálás elismeréssel veszi tudomásul a m. kir. igazságügyminiszter leiratában megnyilvánuló gondoskodást, mellyel az igazságügyi hatóságok vezetőinek egyik sürgős és fontos feladata gyanánt jelölte ki igazságügyi beszerző csoportok alakulásának előkészítését. Az értekezlet maga is elsőrendű államérdekek ismeri fel oly szervezettek létesítését, melyek a közellátás szolgálatában az állampolgárok kisebb nagyobb tömegét csoportosítva, gondoskodnak a legfontosabb életszükségleti cikkek biztosításáról s ekként elviselhetőbbé igyekeznek tenni a tevékenységük körzetébe vont egyé-

neknek a megélhetéssel járó súlyos gondjait. Miután azonban Nagyváradon az igazságügyi alkalmazottaknak már van egy szervezete, mely beszerzési szövetkezet alakjában a fent említett cél szolgálatában áll s egy év óta működik is, figyelembe véve továbbá, hogy az igazságügyminiszter leiratában jelzett célok megvalósítása érdekében célszerűbbnek mutatkozik egy már meglévő s némi gyakorlati tapasztalatokkal is rendelkező szervezet tovább fejlesztése, mint egy egészen új alakulás létrehozása s annak a kezdeti nehézségein való áttekintése: az értekezlet a nagyváradon működő igazságügyi alkalmazottak beszerző csoportját a már meglévő beszerzési szövetkezet továbbfejlesztésével akként alakítja meg, hogy mindazokat a Nagyváradon működő igazságügyi alkalmazottakat, akik a már működő beszerzési szövetkezetnek még nem tagjai, a szövetkezetbe való belépésre hívja fel s az igazságügyminiszter kiállításba helyezett támogatást a beszerzési szövetkezet részére kéri. Kivánatosnak jelzi az értekezlet, hogy a belépés rövid határidőn belül és pedig április 10-ig megtörténjen, hogy az ekként megalakult beszerzési csoportba tartozó valamennyi igazságügyi alkalmazott s családtagjaik száma az igazságügyminiszter leiratában foglalt kívánalmaknak megfelelően össze állítható legyen.

Amas további kívánalom, hogy a megalakult igazságügyi beszerző csoport szervezeti és üzemeltetési terve is állapítsák meg, annál a körülménnyel fogva, hogy a már meglévő beszerzési szövetkezet alapszabályai mindezeket szabályozzák, tárgyaltalan s válik. Mindamellott kivánatosnak tartja az értekezlet, hogy a szövetkezet keretében egy új szerv állítsák be, mely az igazgatóság és felügyelő-bizottság hatáskörét nem érintve, a szövetkezetet állandóan irányító és utba igazító tevékenységgel támogassa s erre a célra az alapszabályok megfelelő pótlásával egy 5 tagú választmány megválasztását javasolja a szövetkezetnek, melynek tagjai azonban az igazgatóság vagy felügyelő bizottság tagjai ne lehessenek.

Annak megállapítása mellett, hogy a város polgárainak élelmiszerekkel való ellátása a város közéletmezesi hivatala útján történik és megemlítve azt is, hogy a nyári főzelékfélékkel való ellátás a helybeli rabkerteszet és a Nagyváradon Agrár Takarékpénztár bolgár kertészete útján, mely utóbbi a csoport tagjait a hatóságilag megállapított ár 10 százalékat kivéve engedélyben fogta részesíteni, az értekezlet már az alkalommal felkéri az igazságügyminisztert, hogy az igazságügyi beszerző csoport liszt, cukor, burgonya, teli főzelék féle és kávé szükségletének közvetlenül a beszerző csoport részére való kiutalását az Országos Közéletmezesi Hivatalnál kizárkóznai kezgyeskedjék.

Az ipartermékek közül elsőrendű fontosságú volna a felső ruha (ehhez való szövet s egyéb hozzávalók), lábbeli (bőr, talp s egyéb hozzávalók) és fehérenemű (esetleg vászon) szükségletének biztosítása a lehető olcsó áron közvetlenül a beszerző csoport rendelkezésére bocsátása.

Súlyos gondokat jelentett már a múltkor is a tisztviselőknek a fűtőanyag beszerzése.

Miután ennek biztosítása a legfontosabb teendő közé tartozik, az értekezlet már most kéri az igazságügyminisztert, hogy nagybecsű támogatását ez irányban a lehető leggyorsabban gyakorolja, lehetőleg első sorban abban a tekintetben, hogy az igaz-

ságügyi beszerző csoport tűzifa és szén-szükséglete az állami erdők és bányafizemek termékeiből biztosítsák, amennyiben pedig ez bármely okból lehetőséges nem volna; a beszerző csoportnak megfelelő összegű egy év alatt letörleszterdős kölcsön nyújtásával mód nyújtassék arra, hogy a szükségletét még idejében biztosítsák, másrészt, hogy az állam kezében levő uvarozási vállalatok (vasutak) csak a maga idejében való igénybe vehetőségével kellő időben még a tél beállta előtt, annak birtokába juthasson.

Ezekben jelölve meg a beszerző csoport a főbb tennivalókat, a részletek további megállapítását a beszerző csoport vezetőségére bizza.

A javaslat felolvasása után Kőrösy Endre törvényszéki iroda igazgató a fennálló tisztviselői beszerzési szövetkezet szabályait ismertette: a belépéshez 1 korona belirátási, 10 korona tagdíj szükséges és 50 korona erejéig szavatosság esetleges veszteségek fedezésére.

Szeőke Lajos dr. törvényszéki bíró rámutat arra, hogy a beszerzési szövetkezet nem kockázattal dolgozó kereskedő-társulat és így az 50 koronás szavatosság nem szükséges.

Balás Elemér dr. törvényszéki elnök kifejezésre juttatja a skrupulozitást az iránt, hogy az újonnan alakuló csoport a régibe olvadjon bele, mert az költséggel: belirátási és tagdíjakkal jár és ezek a költségek a szerény dotálású tisztviselők számadcsait érzékenyen érintik, mert ma nem koronákban, hanem fillérekben számítjuk a megélhetés lehetőségét. Ha a javaslat megvalósulna, a gyakorlat oda vezetne, hogy a háborús segélyek sem jutnának a tisztviselők, hanem egyszerre a beszerzési csoport kezébe.

Jakab Mihály táblai elnöki titkár az utóbbi aggályra vonatkozólag előadja, hogy semminemű olyan értelmű rendelet nem érkezett, mely a drágasági pótlékokat a beszerzési csoportok részére kötne le.

Kepes L. Miklós táblabíró szerint csak akkor helyes a beolvadás, ha mindenki belép, ezt pedig a rizikó, az anyagi felelősség töltéséről megakadályozza.

Dr. Szegedy Lajos rámutat arra, hogy a rizikó az új alakulásnál is fennforog, helyes az általános belépést, de könnyítésként ajánlja, hogy a díjak befizetése ne egyszerre történjen.

Kocsán János reflektált a javaslat ellen elhangzott érvekre. A tisztviselő tulajdonosan intelligens ahhoz, hogy gyakorlati érteke legyen s különösen áll ez az igazságügyi tisztviselőknél, kiknek gondolkodása az analízisra, a boncolgatásra van berendezve. Tömörölni kell és pedig beolvadva a már fennálló beszerzési csoport keretibe. A tagdíjak nem jönnek számításba, amit bizonyít, hogy először is a kistisztviselők irakoztak be a régebben megalakult szövetkezetbe, nem feltették tagdíjikat. A magasabb javadalmazású tisztviselők voltak azok, kik csak akkor léptek be a csoportba, mikor annak kitűnő működéséről meggyőződtek.

Az értekezlet ezek után elfogadta Kocsán János határozati javaslatát, kimondta, hogy felhívja a tisztviselőket a már meglévő szövetkezetbe való belépésre és az állam támogatását a szövetkezet részére kéri.

# A felmentések revíziója.

## Megérkezett a rendelet.

Mióta Hazai Samu megvált a honvédelmi minisztérium vezetésétől és az újonnan létesített katonai utánpótlási szervezet élére állt a napi sajtót különböző hírek, teljességük járják be, amelyek a katonai szolgálat alól felmentettek ügyével foglalkoztak. Az összes hírek természetesen minden pozitívum nélkül valók voltak, a rendelet csak most jelent meg és csak most lehet bizonyosságról beszélni.

A terjedelmes, mintegy 62 oldalra terjedő rendelet tegnap érkezett meg Bihar-megye elnökségéhez és főbb vonásaiban a következő:

### A felmentések revíziójának célja.

„A felmentések revíziójának eminens fontosságú célja a hadseregnek katonákat juttatni és ez által a monarchiának ezen háborúban végig való kitartását biztosítani.” Célja az, hogy minden arcvonal szolgálatra alkalmas egyén lehetőleg fegyveres szolgálatra a harcmezőbe kerüljön.

A felmentéseket a honvédelmi minisztérium kebelében működő vegyes bizottságok veszik revízió alá. E célból a felmentetteket névjegyzékbe kell foglalni és a négy példányban kiállított névjegyzékeket május 8-ig a véleményező hatóságoknak kell elküldeni. Ezek a hatóságok véleményükkel együtt a névjegyzékeket legkésőbb május 26-ig a honvédelmi minisztériumba terjesztik fel.

### A névjegyzék.

Az összes felmentetteket, tekintet nélkül arra, hogy mely címen és mely hatóság által mentettek fel és vajon felmentésük bizonytalan vagy meghatározott időre szól-e, névjegyzékbe kell foglalni.

Az összes állami, törvényhatósági, városi, községi, felekezeti hatóságok, hivatalok, intézetek, üzemek és vállalatok kötelesek alkalmazottaikat a névjegyzékbe felvenni.

Minden magánüzem, magánvállalat, pénzintézet, magángyár vagy ipari vállalat stb., ahol egynél több alkalmazott (idesszámítva a tulajdonost, vezetőt, hivatalnokot, segédet, szolgálót stb.) van felmentve, köteles az összes felmentetteket névjegyzékbe foglalni.

Ahol csak egy egyén van felmentve, köteles az a felmentett egyén személyesen jelentkezni a községi előjáróság, illetve polgármesternél.

Személyesen kötelesek jelentkezni az összes mező- és erdőgazdasági érdekből felmentettek is.

A névjegyzékbe nem kell felvenni a hadseregállítási üzemek felmentettjeit, valamint a vasutak és pénzügyvérségek felmentett alkalmazottait sem. Ezekre vonatkozólag külön intézkedés fog történni.

Akik a névjegyzékbe felvételre kerülnek felmentésük revízió alá kerül.

A névjegyzéket a véleményező hatóságok (kormány, felügyeleti hatóságok, főszolgabírók stb.) felülvizsgálják és véleményük előterjesztésekor a felmentéseket a következő szempontok szerint bírálják el:

1. Nélkülözhető-e az illető pótlás nélkül?
2. Nélkülözhető-e az illető saját hatáskörében biztosított pótlás mellett?
3. Nélkülözhető-e az illető katonai részről adandó pótlás mellett és
4. Feltétlenül nélkülözhetlen vagy pótolhatatlan-e az illető?

A véleményező hatóságok a névjegyzékeket a honvédelmi miniszterhez terjesztik fel, aki a felmentésekről végleg határoz. A határozat végérvényes.

## Azerdélyi menekültek visszatérése.

A belügyminiszter valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjéhez, valamint a budapesti főkapitánysághoz a következő távirati rendelkezést intézte:

A belügyminiszter megengedi az eddig tiltott területekre is az erdélyi menekültek visszatérését és pedig Háromszék vármegyében: Bodzakeresztes, Zígón, Kovászna, Zabola, Gelence, Ozdola, Kézdimártonos, Bereck és Ezerföldnek községek által alkotott keleti határvonalig. A katonai beszállásra igénybevevett Bereck, Ozdola, Gelence és Zabola községekbe nincs megengedve a visszatérés. — Csik vármegyébe a visszatérés meg van engedve: Tunnásföld, Lázárfalva, Kozmás, Csikszakfalva, Csikszentmárton, Csikszentgyörgy, Csikmésaság, Potyond, Szépvíz, Lővés, Csikszentdomonkos, Gyergyószentmiklós, Szárhegy községek és a Laposnya partak eredete által alkotott határvonalig. Káson vidékére azonban, továbbá Csobanyosvolgyba, ugyancsak Gyimes, Békás, Tölgyes, Borzék, Bélbor vidékére, valamint a gyergyószentmiklósi járásnak Gyergyóremetől északra fekvő községeibe senkinek sincs megengedve a visszatérés. Vasláp községbe pedig ez a korlátozás csak a románok lakosságára áll fenn. — Marostorda vármegyébe a felsőrégeni járásba csak a magyar lakosság térhet vissza.

A visszatérés egyelőre csak azoknak engedtetik meg, akikre a tavaszi munkálatok szempontjából, mint földbirtokosok, vagy mezsi munkásokra, ott hon szükség van. A nem munkaképesek, az aggyastások, a betegek, vagy gyöngy felnőttek, ugyancsak az sprógyermekok is ki vannak zárva a visszatelepítésből.

A belügyminiszter egyúttal e rendelkezésében kitér arra, hogy a határszéli vármegyékben, különösen a Csikszentgyörgykézdivásárhelyi vonalon utazók, a nehéz közlekedési viszonyok miatt, a hasatérők esetleg rendelkezési állomásuk előtt ki fognak szállítatni és gyalog kénytelenek hazamenni. Mint ilyen kirakó állomások, szóba jöhetnek: Feketehalom, Földvár, Berót, Székelykeresztúr, Erdőszentgyörgy és Szászrégen. A belügyminiszter egyúttal intézkedik, hogy a hasatérő lakosság a hatóságok részéről élelmezése és egyéb szükséglete tárgyában kellő hatósági támogatást és segítséget nyerjen.

## Szalárdi-utca 16.

Egy idősebb, kövér,  
„középtermetű nő”.

Igy emlékeztek meg legoap a törvényszéken Kaiser Gizella vádlottáról azok, akik vele összeköttetésben állottak s akiknek alkalmat adott arra, hogy a lejtőn lefelé a földi nyomoruság pokla irányában haladjanak.

Az alkalom, hogy stilszerűek legyünk, csábító arra, hogy nevekkel tarkítsuk a törvényszéki esetet s megismertessük annak okait, amiért est a várost kulturfészeknek nevezik ideruccant barátaink. Mi azonban nem szeretünk családi perpatvarokat előidézni s nincs kedvünk bemutatni azt a helyet, ahol egyes férfiak szórakozást kerestek és találtak. Eléggé megbánhódtak azzal, hogy évek óta a rendőrségtől a visszábróig s innen tegnap a törvényszékig ismételni kellett válaszukat arra a kérdésre, hogy mit is kerestek ők Kaiser Gizella Szalárdi-utcai lakásán?

Az eset ott kezdődik, hogy *Vomácska* József zenetanár megszokta azt a nagy forgalmat, amelyet Kaiser Gizellának szemben levő lakásán észlelt. Figyelmessé tette a rendőrséget s ez meglepte az ott tartózkodó hölgyeket és urakat. Egyelőre, miután ismert nevű urak voltak részt, csupán kihágás eljárást indítottak Kaiser Giza ellen, őt s a többi hölgyeket elítélték pénzbüntetésre. Az elítélt felebbezett a tanáchoz, majd a belügyminiszterhez, aki aztán áttette az ügyet a büntetőbíróhoz. Ez egyszer a felebbezés visszafelé sült el.

Seress Barna tanácsos elé került Kaiser Gizella, aki ugyancsak élt, sőt visszaélt a vádlottak részére biztosított azon kedvezményrel, hogy védekezésük érdekében tagadhassanak s vádolhatnak. Az elnök több ízben büntetéssel fenyegette meg. Előadta, hogy szobákat adott ki s utóbbi időben, miután meg is büntették, himzönyomdát tartott fenn. Emellett azonban visszatért régi szenvedélyéhez, s hordárral hitta lakására teára férfi és nő ismerőseit. Így került hozzá: bankigazgatók, nagykereskedők, kihivatalnokok, földbirtokosok, milliomosok és szegény ördögök, ügyvédek, a kereskedőnegyed vezető emberei, fogorvos, gyógyszerészek Nagyváradról, de jöttek hozzá Ujvidékről is, köztük egy husznagyvágó, a Szalárdi utca 16. szám alatti lakásba.

— De maga egy huszárkapitány özvegyének adta ki magát?

— Hát kérem együtt láttam egy főhadnaggyal s így rám maradt.

— Csalódlányokat is csalt a lakására, varródlányokat, gépirónőket, hivatalnoknékat, hogy varr nekik.

— Roppant nagy vád, esküszöm, nem igaz — védekezett a szörnyű vádakkal szemben.

Esután jöttek az áldozatok vallomásai, amire Kaiser Gizella azzal védekezett, hogy valahogy fenn kellett magát tartani, szegénységben volt, próbálta a stikkelést.

Az elnök elébe tárta, hogy a himzönyomda csak ürügy volt. Dárga most a cserne, nehézen lehet megélni abból.

Ehrlich Imre rendőrfogalmazó elmondja a rendőri letelezés történetét.

Kínálják a megjelent tsukát, akik mind a bűnvádi perrendtartás értelmében mentesítést kérték a vallomás alól, azon az alapon, hogy a vallomásból rájuk kár és sértés háramolna.

Volt egy hihetetlen eset: egy urnó és családja együtt jártak Kaiser Gizellához — térsre.

Dr. Bolza Alfonz gróf vádbeszéde után a törvényszék 8 hónapi börtönrre s 500 korona pénzbüntetésre ítélte Kaiser Gizellát. Feltebbazott.

## A megyei közgazgatási bizottság ülése.

### Biharmegye a tavaszi gazdasági munkák érdekében.

Biharmegye közgazgatási bizottsága tegnap délelőtt tartotta meg a havi rendes ülését. A távollevő főispán helyett az ülésen Fráter Barnabás alispán elnökölt s az ülésen jelen voltak: dr. Karácsonyi János, Keszthelyi Zoltán, dr. Fássy Lajos, Pallay Lajos, Száhlóder Károly, Bössörményi Lajos, Varró Domokos, Németh István, Verner Kálmán, Vasady Lajos, Kellner György, dr. Móricz Ernő, Kiss István, dr. Erdős István, dr. Thury Lendre és Lendvay István.

Fráter Barnabás alispán az ülést rövid beszéddel megnyitván, újról a megjelenteket s felhívja az előadókat jelentéseik megtételére. Az előadói jelentések mind érdektelen folyó közgazgatási ügyekről szólnak, csupán dr. Móricz Ernő megyei főorvos jelentése a megye közegészségét általában kielégítőnek mondja, megemlékezik a Bihar-megyében folyamatban levő kényszer védőoltásokról, amelyek már a befejeződéshez közelednek. E hó elsején a megye területén 96 hólyagos himlő megbetegedés volt, 80 esettel kevesebb, mint az előző hónapban. E javulás már a védőoltások eredményének tudható be.

Mivel a megye 6 járása a hólyagos himlő járványtól teljesen mentes, 4 járásban pedig csak egy-egy hólyagos himlő megbetegedés van, jelenli a főorvos, hogy az alispán távhatóság fordult a temesvári katonai parancsnoksághoz, hogy a megye területét a sárlat alól vegye ki és e területekre a katonáknak mezőgazdasági szabadságolását már most kezdje meg. Mivel minden nap nagy hátszámot hozhat, mert a jó időjárás miatt nagyon kedves a gazdasági munkák elvégzésére, a főorvos a bizottság határozatát kéri, hogy a közgazgatási bizottság nevében a katonai parancsnoksághoz újabb íly értelmű táviratot intéshessen. A bizottság így is határozott s most már remélhető, hogy a tavaszi gazdasági munkák elvégzésére a katonai parancsnokság a megye járványmentes területére megkezdheti a szabadságolást.

Vasady Lajos tantálygyelű új iskolák létesítéséről, tanítók segélyezéséről tesz jelentést s javaslatára a közgazgatási bizottság elhatározta, hogy az idei madarak és fák napját Bihar-megyében május 2-án, kedvezőtlen idő esetén május 5-én fogják meg tartani.

Néhány jelentéktelen ügy alintézése után az ülés véget ért.

## Az alföldi szappankirályt elítélték.

A háború elején Markovits Zsigmond békéscsabai kereskedő nem volt bejegyzett cég, csak nyereséget, rongyot és ócska vasat vásárolt.

A háború kitörése után a szappanra vette magát, olcsón összevásárolta a környék összes kintű hásiszappanát s drágán eladta. Hogy ezt tehesse, iparigazolványt váltott. A törvényszék elítélte árdragító árhalmozás miatt Markovits Zsigmondot 1 hónapi fogsárra, 1000 korona pénzbüntetésre s 1 évi hivatalvesztésre, bünyökét, Lerner Jakabot 8 napi fogsárra, 200 korona pénzbüntetésre s 1 évi hivatalvesztésre ítélte.

Fellebbezés folytán tegnap tárgyalta a királyi tábla Harmathy Károly kurial bíró elnöklésével az ügyet. Vádlott kijelentette, hogy ő jól tett a paraszttal, mert megvásárolta náluk 1876 óta heverő hásiszappant s forgalomba hozta. Ezzel egy millió 200.000 korona forgalmat csinált, haszna, az ő számítása szerint, 16—18000 korona volt.

Baróthy Pál főügyész helyettes a hatósági engedély hiányára mutat rá, a melyet hirtelen kiváltott iparengedély nem pótol. Árdragítás esete forog fenn, mert árut halmozott fel a vádlott hásiszükségletén felül, s ezzel háború előtt sose foglalkozott. Szigorú ítéletet kér.

A királyi tábla Lerner Jakabot felmentette, Moskovits Zsigmondra vonatkozó ítéletet részben helybenhagyta, részben megváltoztatta.

## Élelmiszert lopnak a betörők.

Az utóbbi időkben a betörések száma meglehetősen megcsappant városunkban. Gyarmati Imre, Földesi Imre, Tüdös Nagy Ferde és hasonló zsánerű társaik biztos helyen vannak, ami a közbiztonsági állapotokra nézve meglehetősen kedvező.

A rendőrség emberait csak kisebb lopási esetek költik le, ami az állandóan nagy számbanra leselkedő detektívek igényeit nem igen elégítik ki. Tegnap reggelre virradóra két betörést jelentettek a rendőrség panaszfelvételi irodájában Rosenberg Emil rendőrtisztviselőnek:

Az egyik betörés Spliz Erzsébet Gyár-utca 29. szám alatti üzletében történt. A rendőnyt feltörték, a kis szatocsbolt áruit alaposan megdézsmálták, amennyiben 25 kiló szalonát, 5 kiló kolbászt, 10 kiló zsirt, 5 kiló vereshagymát, 20 deka vaniliát, 5 kiló kávét, 5 kiló szappant és más apróbb mennyiségű áruit ellopták.

Löwi József Kommandáns-réti lakosnál szintén betörők jártak, a lakás zárt konyhájának ajtaját kifeszítették s a benyíló éléskamrából elloptak 5 kiló diót, 1 zsák tollat, 10 kiló pészkat, 1 darab kenyérláskát, 1 fehér csizkos nadrágot.

A rendőrség nyomoz a betörők után, akik valószínűleg az útszerepekre akarták magukat ellátni enivalóval.

\* 5 hold szőlő és gyű növelés hasznosításra, esetleg felébe kiadó. Értekezhetni: Magyar Bankban Szent László-tér.

## Április elsején megszűnt a statárium.

A hadvezetőség még a múlt év szeptemberében, közvetlenül az oláh betörés után statáriumot hirdetett Arad, Békés, Bihar, Csanád és Hajdúvármegyék területére, a melybe Nagyvárad városa is belesett.

A statárium ideje alatt minden katonai büneselvény, vagy a katonasággal összefüggésben levő bünesetek az Aradon működő rögtönítélő bíróság hatáskörébe tartoztak.

A temesvári katonai parancsnokságtól tegnap átirat érkezett Nagyvárad város tanácsához, amelyben közölte, hogy a hadműveleti terület immár messzire eltolódott a fentjelzett területektől, amiért is a statáriumot április hó elsejétől kezdődőleg beszüntették.

Kéri a tanácsot, hogy ezen rendelkezést a legzelesebb körben tegye közhírré azzal, hogy a statárium megszűntével a rendes katonai bíróság lépést éltsze.

## HIREK

### Nagycsütörtök.

Az utolsó vasorának, a legméltóságosabb Oltáriszentség szerzésének emlékeztét ulti ma a katolikus egyház.

Ma délelőtt 9 órakor a székesegyházban nagymise lesz, s ma este később megy végbe az olaj és krizma megszentelése.

A szent misét és a szentelést gróf Széchenyi Miklós v. b. t. t. végül az ösz-szes nagyvárad papjág közreműködésével. A szent mise alatt a Gloria éneklésekor szólalnak meg utoljára az orgona és a csengettyük s ekkor nánulnak el a harangok is, egészen nagyszombatig. A szent mise alatt közös áldozáshoz járulnak a hívek. Az oltárokat megfosztják ékeségeiktől s az Oltáriszentséget a mellékkapualába viszik át s azért a nagyszombati mise utánig nem lehet áldozni.

Mise után lesz a lábmosás szertartása, mikor a pontifikáló püspök megmossa s megkerékolja 12 szegény, az apostolok lábait.

Délben a püspök ebédet látja a 12 öreg apostolt a püspöki székházban, ahol a püspök maga szolgál fel az asztal körül.

Megemlítjük, hogy a szatmári püspök gyengélkedése miatt a szatmári egyházmegye részére szükséges olajat és krizmát szintén a nagyvárad székesegyházban szenteli a püspök.

\* Uj városi étkező a Pannóniában. Mint értesülünk, a város a Pannónia vendéglő bérlőjével szerződést kötött amelylyel a bérlőlet városi étkező céljaira átváljalta. Az étkezőt Lukács Olón a városban nappal elfoglalt hivatalnokok, diákok, a közeposztály tagjai, vasutasok, hivatalnokok számára szervezi s állítja fel, mert ez a város minden részéből a legkönnyebben megközelíthető. Az étkező szervezése megindult, vezetés Weinpolter Frigyesné avatott kezében van, s május elsőjén megnyílik. Ez koronásza meg a város közéletmozgásának addigi sikereit s példátlan jó hatását.

**\* A királyi pár hazautazása.** Bécsből jelentik: A királyi pár a német főhadiszállásról visszaérkezett Luxemburgba.

**\* Az iparos hadiársvak ügye.** A nagyváradai iparistűlet dícséretes buzgalommal nagy akciókat indított az iparos hadiársvak érdekében. Az akciókat mindenütt rokonszenvesen fogadják. A kivétel az iparistűlet előjárósága abban állapodott meg, hogy az intézmény szervezési összefüggésben lenne az iparistűlettel s egy bizottság vezelné az egész dolgot, amelynek tervezését felküldték a miniszterhez. Tegnap érkezett le a miniszter válasza Nagyvárad városához. A miniszter a legnagyobb elismeréssel emlékezik meg a nemes célú törekvésről, de ilyen formában nem hagyja jóvá a tervezetet, hanem bizottság helyett egyesület alakítását javasolja, amely ne legyen szervezési összefüggésben az iparistűlettel. Erre a célra nem engedí az iparistűlet tagssági díj felmentését, sem azt, hogy erre a célra az iparistűlet bevételei felhasználhatók. Az ellen nincs kifogása, ha az iparistűlet felügyelése alatt végzi az egyesület működését. — Az iparistűlet, úgy hisszük, a miniszter által kívánt formában is megvalósítja a nemes harsány célt szolgáló szép eszmét.

**\* Az Urak kongregációja** ma este fél 7 órakor szokott helyen írja össze a szövegét. **Pataky Arnold** dr. egyetemi tanár olvas fel a címmel: Jézus testvérei.

**\* Megalakult a Cipőközpont.** A hivatalos lap a miniszterium rendeletét költi a Cipőközpont megszervezéséről, amelynek mindenképpen, akiknek cipői vannak raklárán, április hó 25 ikéig bejelenteni tartoznak készletüket. A bejelentett cipőkészlet zár alá vétetik, a felette a Cipőközpont rendelkezik.

**\* A hadiársvak gondozása.** A magyar kir. kormány rendeleti uton megalkította a havi gondozói intézményt, melynek az a célja, hogy a hadi rokkantakat és családjukat, a hadiársvakat és özvegyeket gondozzák. Nagyvárad városára nézve dr. **Cziffra Kálmán** főispán kinevezte az özvegybizottságot a következőkből: **Imrik S. Zoltán, Halász Gyula, Sulyok István, Petry Gyula, Löwenstein Zsigmond és Lohovits Rudolf.** A bizottság a polgármester elnökelete alatt állítja össze azok névsorát, akik a hadigondozó tisztségekre vállalkoztak. A polgármester értesíti a tagokat a kinevezésről s felkéri őket, hogy a tisztséget fogadják el s április 20 án délután a polgármesteri hivatalban az eljárás módosításának megbeszélése végett jelenjenek meg.

**\* Az iskolai értesítők és a papirhiány.** A papirhiány miatt a vallás- és közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy a középiskolai értesítők lehető rövid terjedelműben jelenjenek meg. Elmaradnak az értékesítések, a tananyag részletes felmutatása, a szeritárak és könyvtárak gyarapításánál csak a fontosabb adásokat kell közölni, a gyűjtésnek nyugtázásánál is tartózkodni kell a helyiely.

**\* Adomány a városi könyvtárnak.** Az Egyesült „László” és „Hunyady” malom részvénytársaság 50 koronát adományozott a városi könyvtár céljaira, melyért ezúton is hálás köszönetét fejezi ki a könyvtár vezetősége.

**\* Grócz Béla negyprépost a Vörös Keresztnek.** Grócz Béla negyprépost 100 koronát adományozott a Vörös Kereszt Jobbkéznek a husvéti ünnepekre.

**\* Közigazgatási bizottsági ülés.** Nagyvárad város közigazgatási bizottsága ma, csütörtökön délután 3 órakor tartja rendes havi ülését.

**\* Farkas Pál viszezőjén.** A színházról volt kedvelt komikus, **Lévai Farkas Pál**, mint értesülünk viszeszerződik Nagyváradra Brassóból.

**\* Szegeden emelik a színházi jegyek árát.** A belügyminiszter Szeged város tanácsához leiratot írt, amelyben mértékletre inti a színházi színházban emelt jegyek, így az operaházak tekintetében. A miniszter felhívja a város főispánját a színházi jegyek árának felmentésére, amelyet a drágaság indokol, s ez esetben a színházzal tépelt igények kielégíthetők s a műsor színvonala emelhető. **Almásy Endre** színházi igazgató ez értelemben kérvényt adott be a városához.

**\* Közönelnyilvánítás Moldoványi Ferenc** özvegye a Bihar megyei kőszőlőházban ápolás alatt levő katonák husvétjára 20 koronát és 10 darab könyvet adományozott, melyért ezúton mond köszönetet az Igazgatóságnak.

**\* Új bélyegek.** Az államnyomdában most készülik az új bélyegeket, melyeknek motívumai háborús vonatkozásúak. Igen sok utátrjéréssel sikerült megszerelni néhány részletet: A 30 filléres bélyeg rajzaatonán bonvédet ábrázol, akit kidobnak a trafikból, mikor dobányt kér. A 40 filléres bélyeg rajza a következő: zöld mezőben porcellán tányér áll, benne egy régen kihalt madárfejjel, amelyet cseltek „rántott osikének” neveztek. Az 50 filléres bélyegen a termelők, a gyárcaok, a kereskedők portintenek a kormány és a hatóságok szemébe. A 60 filléresen a nemzet a pénzügyminiszterium elé vonul s új adók behozatalát követeli. A 80 filléres bélyeg rajza helyek szerint változik. Így Nagyvárad: A város lakossága a Szent László-téren áll s nézi az eget, hogy mikor hull belőle a manna.

**\* Pályázatok tisztek özvegyei és ársvai részére.** Folyó évi március havában több katonai elpítványi hely szeszedett meg, melyekre főként a háboru alatt az ellenség előtt sebesülés következtében rokkantá vált, vagy elhalálozott, s IX. rangosztálynál kisebb rangban volt katonák tisztek özvegyei ill. ársvai pályázhatnak. Az ide vonatkozó hadügyminiszteri rendelet naponta d. u. 3—4 ig s ca. és kir. Törparancsoktól (Or-utca 5.) betekinthező.

**\* Felcsiszolták KÖRIN** huzta szor. Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag **Farkas István Apolló** drogeriájában Rákóczi-utca 7/B.

**\* Aszóni Kossuth utcai üzletében:** 1 nagy üveg Oroszhal 90—100 értig 12 kor, darabizárta 20 fillér. — 1 kiló cokoládé 40 tétel 20 kor. 1 nagy üveg finom koryk 18 korona. Raktáron: rum, liktörök, szilvérium, seprő és törköly, gyógyborok és asztali borok.

**\* „Korona szeppan-per”** Nem kell szeppan, sem szeds, sem mosóper. Hőfehérítés, mosás, a ruhának rem ánt, minden cec megvan a törvényeséki vegyszeri tenusitvány. Egy félkilós doboz ára 25 kgr. ruhára 1 korona. Egyedüli főriktér: **Farkas István „Apolló” drogeria** Nagyvárad. Telefon 18—02.

**\* A Liszka viz segít a tavaszi szeplő ellen.** Bővebbet a hirdetésben.

**\* Értesítés.** A Polgári Takarékpénztár r. t. értesíti t. ügyfeleit, hogy az V. kibocsátású hadikölcsönkötvényeket a kiadott pénztári elismervények ellenében kiszolgáltatja.

**\* Gyönyörű rózsák** a nő legszebb díszje. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot, hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO krém és szappant használja, melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát s eltünteti a ráncokat, szeplőket, mitesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösségeit. Kapható: **Farkas István „Apolló” drogeriájában** Nagyvárad, Rákóczi-utca 7/B. Rimanóczy-palota.

**\* Köhögés, hurut, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatású az a Farkas féle hurut szelctke.** Ára 1-20 kor. Kapható **Farkas István „Apolló” drogeriájában** Nagyvárad, Rákóczi-utca 7/B. Tejkonyvárban is kapható.

**\* Értesítés.** A Nagyvárad Takarékpénztár értesíti t. ügyfeleit, hogy az V. hadikölcsön 5 1/2% os törlesztéses kötvényeket az annak idején kiadott pénztári elismervények ellenében a pénztári órák alatt kiszolgáltatja.

**\* Kiadó** Rimanóczy utca 11. sz. házban bejratatt az Ezredévi emléktér felől is a földszinten 1 utcai szoba, 1 előszoba, 1 alkoven és 1 nagy irodahelyiség azonnal. Értkezni lehet a Nagyvárad Takarékpénztárban, Teleky-utca.

**\* Értesítés.** Az Egyesült Bihar megyei kereskedelmi bank és központi takarékpénztár r. t. ezúton közli t. üzletfeleivel, hogy az V-ik hadikölcsön-kötvények végleges címleteit a korábban kiadott pénztári elismervények ellenében a pénztári órák alatt kiszolgáltatja.

## SZINHAZ

### Heti műsora

Csütörtök: Gólem. (Bárlétszűnet.)

Péntek: Szűnet.

Szombat: Szűnet.

Vasárnap délután: Négy a kislány.

Vasárnap este: Mágus Miska.

Hétfő délután: János Vitéz.

Hétfő este: Három a kislány.

### Jegyváltás az ünnepi előadásokra.

A színház mind a négy ünnepi előadására:

Vasárnap délután: **Négy a kislány.**

Vasárnap este: **Mágus Miska,**

Hétfő délután: **János Vitéz,**

Hétfő este: **Három a kislány**

a jegyek a színházi pénztárnál, már csütörtök délutántól kezdve váltathatók.

**A Gólem, egyelőre ma este kerül színpadra utójára.** A daljáték, amelynek sorozatos előadásai zafolt házak előtt rajlottak le, még hosszú ideig műsor darabja lesz a Szilvási színháznak.

**Délutáni előadások.** Husvét 16-i ünnepén délutáni előadásokat rendez a színház. Vasárnap délután a kiegészítő paródia: Négy a kislány, hétfőn pedig a János vitéz kerül színpadra.

**Mágus Miska.** Hosszu idők egyik legkitűnőbb operette előgere: a Mágus Miska tölti be husvét vasárnapján este a műsort. A pompás operette, amelyben **Sz. Zsigmondy Ancaák, Tompa Bélának, Vigh**

Macedinak, Bihary Sándornak vannak elsőrangú szerepei, ez alkalommal is nagy publikumot fog vonzani.

**Három a kislány.** A bájos Seubert's dallamokkal teli operetta: Három a kislány husvét hétfőjén este kerül színpadra, a bemutató előadás szereposztásában.

**A Csárdáskirálynő** Kálmán Imre világhírűvé lett, páratlanul fronszikus sikerű operettje: a Csárdáskirálynő a husvét ünnepek után kerül műsorra és tekintettel az eddig még újdonság iránt meg nem nyilatkozott nagyfokú érdeklődésre a közönségnek, három héttig a Csárdáskirálynő tartja lefoglalva a műsort. Az operetta bemutatójára a legnagyobb ambícióval és áldozatkészséggel készül a színház.

## IRODALOM

**Az Irodalomtörténetnek** a Magyar Irodalomtörténeti Társaság — Pintér Jenőtől szerkesztett — folyóiratának 3-4. vagyis március-áprilisi kötése fűzete a következő két tartalommal jelent meg: Tanulmányok: Zsigmond Fersenc: A magyar irodalomtörténetírás munkája 1916-ban. Márki Sándor: Arany János szelontai éveiből. Gyulács Pál: Egy negyedszázad Arany János irodalma. Lócsa István: Bartók Lajos (II) Iról jellemrajz. Kiseb. költemények: Tolnai Vilmos: Arany J. Leszemem a lantot c. versében. Parényi József: Szigeti József lorrásaihoz. Lábán Antal: A tatárok Magyarországon és a bécsi Polgári-Hofställe. Harsányi István: A Pesti Játszó. A folyóirat előfizetési ára tagoknak 10 K, előfizetőknek évi 15 K.

### Igazságszolgáltatás.

**Ítélet Weisz Kálmán ügyében.** Tegnap hirdette ki a királyi törvényszéknek Ember Géza táblabíró elnöklésével ítélkező tanácsa Weisz Kálmán nagyváradi kereskedő előtt a királyi Kuria ítéletét, amely a törvényszék ítéletét helybenhagyta. A minősítés kérdésében a hadiszállítás körül elkövetett büntetést állapítja meg, de a család minősítését a Kuria elejtette. Az ítélet 1 évi fogság és 1000 korona pénzbüntetés.

### SZERKESZTOI POSTA.

**K. J. — Holyben.** A kiszolgáló személyzet goromba eljárásáról megjelent közleményünk nem az Apolló épületben levő Városi hus- és zsirület személyzetére vonatkozik. Az itt levő személyzet ellen nem merült fel panasz.

## Vas és rézágyak

afrik és lószőrmatracok, amerikai és sodronyágybetétek: összehajtott ágyak eredeti gyári áron kaphatók

**Tátray Sándor**

r-t-nál Körös-utca 11.

Telefon szám: 558

VIGADÓ mozgószínház

Csütörtök

**A fekete orchidea**  
dráma 3 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

URANIA mozgószínház

Csütörtök

**A vadgyugat fia**  
dráma 3 felv.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

APOLLÓ mozgószínház

Csütörtök

**A más férje**  
dráma 4 felvonásban.

Az előadások vasárnap d. u. 8 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek.

## NYILTÉR.

### Heti árjegyzék:

Olcsó	Heti árjegyzék:	árak.
Vizespohár csiszolt üvegből . . . . .		—26
Borospohár csiszolt üvegből . . . . .		—20
Liköröspohár csiszolt üvegből . . . . .		—30
Befőttes tányér csiszolt üvegből . . . . .		—40
Teásészke fehér finom porcellán . . . . .		—90
Moccaészke színes finom porcellán . . . . .		—80
Majolika gyümölcs tányér színezve . . . . .		—60
Kávéscsupor színes finom porcellán . . . . .		—69
Gyermekscupor színes finom porcellán . . . . .		—40
Színes festett vizespohár aranyozással . . . . .		—80
Gyermek filespohár csiszolt . . . . .		—80
Evőkanál jó erő fémből . . . . .		—60
Vizeskancsó finom csiszolt üvegből . . . . .		2—
Borosüveg finom csiszolt üvegből . . . . .		2—
Befőttes állvány finom csiszolt üvegből . . . . .		2—
Fűszer tartó finom majolika színezve . . . . .		2—
Virág üvegváza színes díszítéssel . . . . .		2—
Virág üvegváza színes aranyozással . . . . .		2—
Virág majolikaváza aranyozással . . . . .		2—
Virág majolikaváza aranyozással . . . . .		1—
Virág üvegváza színes üvegből . . . . .		1—
Virágváza porcellán színes Roccoco . . . . .		1—
Látképes emlék kávésbögre . . . . .		1:50
Látképes emlék gyermekbögre . . . . .		1:50
Szentelt aranyozott kávésbögre . . . . .		1:50
Szentelt víztartó színes porcellánból . . . . .		1—
Szentelt víztartó aranyozással . . . . .		1:50
Szentelt víztartó színes duseranyozással . . . . .		2—
Szentelt víztartó finom aranyozással . . . . .		8—
Kávédaráló amerikai patent . . . . .		7—
Porcellán francia kivitelű nyeles lábos . . . . .		4—
Porcellán francia kivitelű nyeles lábos . . . . .		3—
Porcellán francia kivitelű nyeles lábos . . . . .		2—
Tűzálló barna porcellán tejes lábos . . . . .		4—
Vizeskészlet színes festett aranyozással . . . . .		4—
Boroskészlet színes festett aranyozással . . . . .		4—
Söröskészlet színes festett aranyozással . . . . .		4—
Liköröskészlet színes festett aranyozással . . . . .		4—
Teáspohár valódi alpaca foglalatú . . . . .		2—
China ezüst vajtartó finom kivitelben . . . . .		5—
China ezüst gyümölcsösár finom kivitel . . . . .		5—
China ezüst gyümölcs állvány színes . . . . .		10—
Teáskészlet színes roccoco aranyozással . . . . .		12—
Kávéskészlet színes roccoco aranyozással . . . . .		12—
Feketékészlet színes roccoco aranyozással . . . . .		12—
Mokkaészlet színes fayence felszerelve . . . . .		12—
Ebédliészlet színes roccoco aranyozással . . . . .		36—

Eladás nagyban és kicsinyben.

**Ablak üvegezés! Képkarretezés!**

**KOMLÓS TESTVÉREK**

üveg nagykereskedés

Zöldfa-u. 13. Telefonszáma 372.

Főszervező: Dr. KRÜGER ALADÁR | Felelős szerkesztő: Dr. PAPP KÁROLY

## TAVASZI SZEPLŐT

pár napi használat után eltűntet az arcáról a valódi

## LISZKA VIZ

Eredeti üvegekben 2 korona 40 fillérért kapható a

**Csillag** gyógyszerárban

Zöldfa-utca.

Jóny Lajos margittai kir. bir. végrehajtótól.

10—1917 vht. szám.

### Árverési hirdetmény.

A margittai kir. járásbíró 1916 Fl. 1413/2 számú végrehajtást rendelő végzése alapján dr. Pálffy Gyula ügyvéd végrehajtató javára az 1916. évi augusztus hó 18. napján fogantatott kielégítési végrehajtás alkalmával lefoglalt ingókra a székelyhídi kir. járásbíró 1916 Pk 2157/5 számú kiküldő végzése folytán 117 kor. 47 fill. tőke, ennek 1912. évi október hó 30. napjától járó 5% kamata, 107 kor. 80 fill. bíróság megállapított költsége, 3 kor. árveréstűzsdíj és még felmerülő költségek kielégítésére árverést hirdetek melynek: **Érvasad községben leendő megtartására határidőül: 1917. évi április hó 12. napjának délelőtti 10 óráját kitűzöm,** amikor a bíróság lefoglalt és 1280 koronára becsült ingók u. m. szarvasmarhák és sertések a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is eladatni fognak. A vételár az 1881. évi LX. t. c. 198 § a határozataihoz képest azonnal és készpénzben fizetendő. A nyaláni elsőbbségi igények az 1881. évi XL. tc. 111 és 112 §-ai értelmében az árverés megkezdéséig nálam jelentendők be.

Margitta, 1917. évi március hó 14. én.

**JÓNY LAJOS**

margittai kir. bir. végrehajtó, mint Igazságügyminiszter ur 24255/915 számú rendeletével a hadbavonult székelyhídi bir. vhtó helyettesítésére kirendelt helyettes.

Jóny Lajos margittai kir. bir. végrehajtó

110—1917. vht. sz.

### Árverési hirdetmény.

A margittai kir. járásbíró 1915. Pk. 2516 számú végrehajtást rendelő végzése alapján dr. Pálffy Gyula ügyvéd által képviselt Csucs Pável a Gligi végrehajtató javára az 1916. évi június hó 27. napján fogantatott kielégítési végrehajtás alkalmával lefoglalt ingókra a margittai kir. járásbíró 1915. Pk. 2516/14 sz. kiküldő végzése folytán 350 kor. 34 fill. bíróság megállapított költség, 3 kor. árverés tűzsdíj és még felmerülő költségek kielégítésére árverést hirdetek melynek Szovárvégy községben végrehajtást szenvedő lakásának leendő megtartására határidőül: **1917. évi április hó 4 napjának délelőtti 11 óráját kitűzöm,** amikor a bíróság lefoglalt és 700 koronára becsült ingók u. m. üsző, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is eladatni fognak. A vételár az 1881. évi LX. tc. 198. §-a határozataihoz képest azonnal és készpénzben fizetendő. A nyaláni elsőbbségi igények az 1881. évi LX. tc. 111. és 112. §-ai értelmében az árverés megkezdéséig nálam jelentendők be.

Margitta, 1917. március 14. én.

Jóny Lajos kir. bir. vhtó

## Hasábos és vágott TÜZIFA

szükségletét a legnagyobb bizalommal csak  
**JENEI M. CÉGNÉL**  
szerezheti be  
Nagypiac tér, Kugler és Andrányi  
palota. Telefon 10—13. szám.  
Megrendelések pontosan kimérve,  
kívánatra házhoz szállítanak.

3138—1917. sz.

### Hirdetmény.

A m. kir. belügyminiszter 10482/1916. III. v. sz. leirásával a vigalmi adóról szóló szabályrendeletet részben jóváhagyta, és miután a törvényhatósági bizottság március 8-án tartott közgyűlésén meghirdetett, a városi tanács intézkedésétől folyólag vigalmi adónak a hatálya 1917. április 8-án kezdett vszi.

Mindezeknél fogva városi tanácstól nyert felbatalmazás alppján közlöm a város területén mulattató előadásokat rendező nyilvántartás jelleggel bíró mulatságok és előadások engedélyezésével és a közönséggel, hogy a táncvigalmak, szavaló előadások, felolvasások, dal- és zeneestélyek, mozgókép-előadások, cirkuszok, álarcszenvedélyek, tűzijátékok, állatseregetek, anatómiai és panoptikai és más muzeumok, léghajó és kőrhintők, erőmérő gépek, hullámvirágok, légi járművek, orfeum és más szórakoztató nyilvános jelleggel bíró mulatságok résztvevői és belépő jegyek után vigalmi adót fizetni kötelesek és pedig:

ha a belépő díj 60 fillér	2 fillér.
ha a belépő díj 61 f. től 1 K-ig terjed	4 "
ha a belépő díj 1—2 K-ig terjed	6 "
ha a belépő díj 2—3 "	14 "
ha a belépő díj 3—5 "	30 "
ha a belépő díj 5 K. nál magasabb	80 fillér

vigalmi adó fizetendő.

Ez alkalmattal közlöm, hogy mindazok az engedélyesek, akik szabályrendelet rendelkezéseit be nem tartják és szabályrendeletről intézkedésekbe btköző oly cselekményt vagy mulasztást követnek el, mely a város házi pénztárának megrövidítését célozza, 600 koronáig terjedhető pénzbírsággal büntetendők.

Végül közlöm, hogy a városi tanács a vigalmi adó kezelésével Czirkák Zsigmond adóhivatali végrehajtót, a szabályrendelettel intézkedések ellenőrzésével pedig a rendőrkapitányi hivatalt bízta meg.

Nagyvárad, 1917. évi márcz. 22.

Juricskay Barna s. k.  
pénz- és adóügyi tanácsos.

Az Erzsébetligeten lévő  
**4 új földszintes**  
házban egy és két szobás lakások mellékkellyiségekkel május hó 1-re kiadók.

Értekezni lehet a 3. épületben lakó házmesternél, vagy Incze irodában Bémer-tér 3.

Mindenféle vidéki megrendeléseket azonnal szállítunk.  
Telephon 92. sz.

**Szélőtől, hidegtől**

kifujt

**vörös arcra és kézre**

továbbá szeplő, miteszer és pattanások ellen

**legjobb szer az**

**Alabástrom Crème,**

mert a legtisztább és legjobb anyagokból van összeállítva, minőségre és hatásaira nézve felülmúlja az összes forgalomban levő készítményeket. Kétféle minőség van nappali és esteli használatra.

1 tévely ára 1 kor. 50 fill.

**Alabástrom**  
**pipere szappan.**

Legtisztább, legfinomabb nővényi zsirokból van összeállítva. Teljesen lugmentes, mivel az alabástrom szappan tiszta Lanollinnal van tulzsirosítva, a miért is az arcot nem marja, nem csipi, hanem az arcot üdév, puhává és simává teszi.

1 drb ára 4 korona.

**Szeplő elleni**

**valódi LISZKA-VIZ.**

1 üveg ára 2 korona.

Ezen szerek kaphatók;

**NÉMETH PÁL**

„Arany Kereszt”  
gyógyszertárában.

Nagyvárad, Szent László-tér.

(Városháza mellett.)

**IZSAK LIDIA**  
elsőrendű tűzőszalon

Nagyvárad

Park-szálloda

Nagy Sándor-u. 1.

telefonban.



Fűzőket a legelső divat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kécs fűzőkben egyenes tartók, melltartók és háskötőkben nagy választék. Fűzőket választás végéig vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Szilárd és minőségű ruhák egyedi szállítójá.

Telefon: 11—53.

Nagyteleky és Arany János utca sarkán lévő házban az emeleten egy modern négy szobás lakás erkéllyel és mellékkellyiségekkel május hó 1-re kiadó!

Ugyanitt egy  
**üzlethelyiség**  
és egy souterrainban lévő egy szobás lakás aug. 1-re kiadó!

Értekezni lehet a házmesternél, vagy INCZE irodában, Bémer-tér 3-ik szám alatt.

\* **Kiadó** Ramanóczy-utca 13. számú házban 4 utcai szoba, 1 udvari szoba, konyha és mellékkellyiségekkel álló lakás, mely irodahelyiségeknek is alkalmas, folyó áru augusztus 1-től. Értekezni lehet a Nagyvárad-i Takarékpénztárban, Teleki utca.

**ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR**

**RÉSZVÉNYTÁRSASÁG**

Nagyvárad, Bémer-tér.

Befizetett részvénytőke  
**1000,000 korona.**

Elfogad takarékbetétet könyvecskékre és folyószámlára s azt előnyösen kamatoztatja. Leszámítól váltókat. Engedélyez előnyös feltételek mellett jelzálogkölcsonöket törlesztésekre. Előleget ad értékpapirokra.